

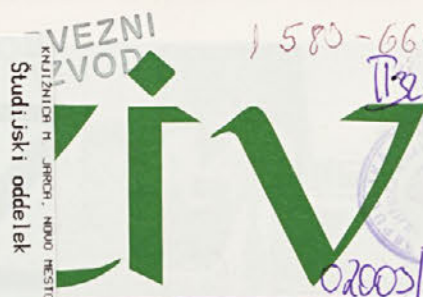
Notranje glasilo Društva Novo mesto * Izhaja štirikrat na leto: marca, junija, septembra in decembra
 Urednik Tone Gošnik * Oblikovalec Marjan Moškon
 Računalniški stavek in prelom Marko Gošnik
 Filmi ŠPES GRAFIKA * Tisk TISKARSTVO OPARA
 Uredništvo: IZZIV, Cesarjeva 30, 8000 NOVO MESTO
 Rokopisov in fotografij ne vračamo

IZZIV

II 32146/2002

200301732, 2

Leto II., številka 2

Za Narodni dom

Uprava Mestne občine Novo mesto je pripravila ustrezen akt o ustanovitvi sklada za obnovo in oživitve Narodnega doma v Novem mestu tako, da bo le ta predvidoma v kratkem podpisan pri notarju. Šele s tem so izpolnjeni zakoniti pogoji poslovanje tega sklada oziroma ustanove.

Za jesen letos predvidevamo usposobitev pritličja Narodnega doma za izvedbo posameznih prireditev in za uporabo posameznih prostorov za sestanke društev v Novem mestu, ki morajo sedaj gostovati večinoma po raznih gostinskih lokalih. Do popolne gradbene prenove Narodnega doma bo s pritličjem upravljali Dolenjski muzej v Novem mestu. Sklad za obnovo in oživitev Narodnega doma bo imel tudi posebno strokovno telo, ki bo pripravilo predlog, kaj in kako naj bi se dogajalo v celotnem Narodnem domu po njegovi obnovi. Kdaj bo do te popolne obnove prišlo pa je največ odvisno od denarja, ki ga bo sklad zbiral. To pa pomeni, da je vse to odvisno prvenstveno od Novomeščanov samih.

Predsednik društva
ANTON ŠKERLIJ

Novo mesto, 26. junija 2002

DO KAM LAHKO SEŽE CIVILNA DRUŽBA?

Gremo na volitve!

Kakovost življenja v mestu je preveč resna stvar, da bi jo prepustili samo politikom

Na redni letni skupščini konec februarja se je društvo soglasno odločilo, da gre ponovno na lokalne volitve. Odločitev ni bila odraz spontanega navdušenja nad možnostjo, ampak plod analitičnega premisleka. Kaj pridobimo in kaj izgubimo?

Ne nazadnje je taka odločitev tudi posledica nasprotnih mnenj nekaterih »poklicanih« čes, civilne družbene skupine imajo svoje mesto ob strani in ne za mizo, »participacija civilnih družbenih struktur pri oblasti vodi v samodestrukcijo« ipd. Taka in podobna so bila mnenja in pomisleki, ne nazadnje pa je tudi država nestranskim predstavnikom odrekla mesečno apnazo.

Tudi poučnih primerov ne manjka: zeleni so bili učinkoviti, dokler so bili gi-

banje, ko pa so postali parlamentarna stranka (na oblasti v Nemčiji, na primer) je revolucionarni naboj iz-

Društvo
Novo mesto

puhtel, socialna baza je razpadla in se strankarsko preoblikovala.

Kaj sploh je civilna družba?

Politologija uči, da civilna družba nastane z osamosvo-

jitvijo posameznika po razpadu fevdalne družbe in s pojavom meščana-svobodnjaka. Od cerkvenih in cehovskih pravil osvobojeni posameznik, čeprav s samoljubnimi in zasebno lastniškimi nagnjenji, se lahko svobodno opredeljuje in združuje, politično dojema in odraža stvarnost, s somišljeniki pa oblikuje minimalna soglasja o dogajanjih v stvarnosti. To omogoča združevanje zaradi koristi, tudi s hotenjem vplivanja na oblast.

Obstoj civilne družbe predpostavlja tudi obstoj javnosti, možnost kritične presoje oblastnih ravnanj, omejitve v tej smeri pa so lahko samo odraz nedemokrati-
Nadaljevanje na 3. str.

Toliko Brega in Krke pokrije zdaj »vavžikovina« - koliko ju bo šele »brikovina«!? (Foto: Tone Gošnik)

V ČIGAVEM INTERESU PROTI INTERESU MEŠČANOV?

To ni nadomestna gradnja!

Upravni odbor Društva Novo mesto je 10. junija sklical novinarsko konferenco v zvezi z načrtovano gradnjo nove poslovno-stanovanjske stavbe »Brik« v Kandiji, ki že nekaj časa razburja Novomeščane. Odmevi na poročilo o tem vprašanju, ki je bilo objavljeno v Vašem kanalu novomeške televizije in opoldne v Radiu Slovenija, so potrdili, da gre za širše vprašanje javnega interesa.

Tiskovno konferenco je vodil član uprave DNM Matjaž Verbič, ki je med drugim opozoril na veliko pasivnost občinske uprave v gornjem primeru, pa tudi na nenačelnost in nespoštovanje temeljnih ureditvenih dokumentov v zvezi z že izdano lokacijsko odločbo za načrtovano novogradnjo. Dodal je, da potrpljenje meščanov do takih pojavov počasi ugaša, blagoslovljen interes kapitala pa spet grobo posega v mestne vrednote in obrežje Krke.

O nadomestnem poslovno-stanovanjskem objektu »Brik« ob Kandijski cesti je poročal dipl. arhitekt Marjan Lapajne. Z jasno in razumljivo predstavitevijo je trdil, da je Kandija dragocen prostor za nas in naše potomce, saj je sestavni in pomemben del zgodovinskega Novega mesta, kot ta-

janju! Poročevalec je seznanil novinarje in druge udeležence s številnimi podrobnostmi. Utemeljeno je ovrigel pojasnila, ki jih je v zvezi z že izdano lokacijsko odločbo za objekt »Brik« dobil Odbor za okolje in prostor Občinskega sveta MO Novo

Nadaljevanje na 3. str.

Zavzeti krmar razvojnih načrtov prof. dr. Peter Novak (Foto: T.Gošnik)

POGOJ: DOBRI NAČRTI

Od Škocjana do Osilnice

Javna tribuna o prihodnosti dolenjske pokrajine je osvetlila številna odprta in za vsakogar zanimiva vprašanja.

Društvo Novo mesto je 9. maja zvečer v konferenčni dvorani hotela Krka v No-

vik programskega odbora regionalnega razvojnega programa za jugovzhodno Slovenijo, predstavil zamisli o bodočih regijskih povezavah na dolenjskem območju.

Naše glasilo je v letošnji 1. številki poročalo o občanskem forumu pri Območnem odboru Združenja borcev in udeležencev NOV v Novem mestu ter našem društvu, ki je 20. marca pripravil prvo posvetovanje o vlogi Novega mesta in Dolenjske v drugem delu spreminjanja lokalne samouprave.

Nadaljevanje na 2. str.

Arhitekt Lapajne predstavlja Kandijsko cesto novinarjem (Foto: Marjan Moškon)

Javna razprava o razvoju naše pokrajine je pritegnila vrsto uglednih strokovnjakov, pa tudi zvestih meščanov, ki sta jim Dolenjska ter njeno naravno in zgodovinsko središče iskreno pri srcu, ni manjkalo (Foto: Tone Gošnik)

Nadaljevanje s 1. strani

ve. Razprava je poudarila številna vprašanja o nastajanju pokrajin kot širše regionalne stopnje med državnimi oblastmi in občinami.

Še globlje je v to sodobno nalogo posegla javna tribuna, ki smo jo sklicali v začetku maja. Z zgoščenim uvodnim pojasnjevanjem je naš rojak prof. dr. Peter Novak predstavil regionalni razvojni program (RRP) za območje jugovzhodne Slovenije (JV). Obsežno gradivo predstavlja RRP za celotno območje, ki je uradno poimenovano JV Slovenija. Gre za statistično JV slovensko pokrajino, ki presega meje le ene statistične regije in ki je, kljub svoji raznolikosti, projektno povezano. Celotno njeno območje meri 2.635 km² in ima približno 138.000 prebivalcev.

Težko je v kratkem zapisu poročati o številnih podatkih in problemskih analizah, saj obsega povzetek študije Podjetniškega centra v Novem mestu o teh vprašanih 41 strani gosto spisanih strani. Predavatelj je predstavil strateški in izvedbeni del dokumenta, ki je za teritorialno enoto pripravljen za obdobje do leta 2006. Opisuje pripravo RRP, ki zajema gospodarstvo, okolje in prostor ter človeške vire in družbeno blaginjo v JV Slovenije.

Seveda je tudi na tribuni 9. maja bilo v Novem mestu znova močno podčrtano, kaj pomeni v zvezi s statističnim pojmom o JV Slovenije širši zgodovinski in zemljepisni pojem o Dolenjski. O tem objavljamo v današnji številki poseben prispevek, v naslednjih odstavkih pa ostajamo pri gradivu, ki smo ga obravnavali na javni tribuni.

Nekaj osnovnih podatkov o območju JV Slovenije

Dokument opredeljuje programsko obdobje in na-

črte do leta 2006, za časovno omejeno obdobje torej, v katerem naj bi postavili dosegljive in finančno uresničljive cilje. Oboje naj bi dosegli predvsem z oživitvijo in zajemanjem lastnih sil, seveda pa tudi s pomočjo države za posamezne dele razvoja.

❖ Območje JV Slovenije sestavlja 16 občin: Črnomelj, Dolenjske Toplice, Kočevje, Kostel, Loški potok, Metlika, Mirna peč, MO Novo mesto, Osilnica, Ribnica, Semič, Sodražica, Šentjernej, Škocjan, Trebnje in Žužemberk. RRP je pripravljen za združeni območji iz dveh statističnih regij: osrednje Slovenske ter Dolenjske in Bele krajine.

❖ To območje je zelo raznoliko tako po gospodarski kot splošni razvitosti, pa tudi glede poseljenosti, brezposelnosti, splošni izobrazbeni ravni, demografski ogroženosti, prevladujočih dejavnosti, po kulturno-zgodovinskih prvinah, geografskih značilnostih in še čem. Delež njegovega mladega prebivalstva je za okoli 2 odst. višji od slovenskega povprečja, tako da je njegov indeks staranja v ugodnem položaju. – Več kot polovica ozemlja ima položaj geografsko ogroženega območja, na katerem živi preko 30 odst. prebivalcev.

❖ Samo dve občini v območju nista opredeljeni kot področji s posebnimi razvojnimi problemi (Novo mesto in Ribnica). – Brezposelnost na tem območju je junija 2000 dosegala 10,9 odst., kar je nižje od slovenskega povprečja (12,4 odst.). – Pretežni del celotne dejavnosti gospodarskih družb območja je zgoščen v nekaj velikih gospodarskih podjetjih, v predelovalni dejavnosti in trgovini, geografsko pretežno v Novem mestu.

❖ Primerjave dosežkov gospodarskih družb območja z dosežki v Sloveniji (gospodarnost, donosnost, dohodkovnost, investiranje, financiranje) so ugodne. – Velika prednost regije je njena močna izvozna usmerjenost, saj na tujih trgih dosega več kot polovico prihodkov.

Kje nas čakajo tveganja?

Dokument razvojnega načrta opozarja že takoj v začetku tudi na dejavnike tveganja, med katere šteje:

❖ Imamo neugodno sestavo (ustroj, strukturo) po predelih v pokrajini. Njeno gospodarstvo ima poudarjen **industrijski značaj**, saj ustvari industrija skoraj 80 odst. vseh prihodkov in zaposluje kar 70 odst. vseh zaposlenih v gospodarskih družbah. Po enakih merilih je na drugem mestu območje **trgovine, popravil motornih vozil in izdelkov široke potrošnje**. Med pomebnimi območji je še **gradbeništvo**. Izredna značilnost podjetništva je njegova **izvozna usmerjenost**, saj ustvari podjetja na tujih trgih več kot 55 odstotkov prihodkov. Nadpovprečna je tudi **zaposlenost ljudi v primarnem in sekundarnem sektorju**, se pravi v industriji in kmetijstvu. Pod slovenskim povprečjem je zaposlenost v **terciarnem in kvarternem sektorju**, kamor sodijo poslovne storitve, izobraževanje, trgovina, turizem itn.

❖ Prevelika je odvisnost razvoja regionalnega in lokalnih okolij od velikih podjetij.

❖ Imamo zelo slabo izobrazbeno raven.

❖ Razvojno – raziskovalne in inovacijske dejavnosti niso povezane.

❖ V pokrajini še niso rešena razna prostorska vprašanja širšega območja.

❖ Značilnost pokrajine je velika razvojna raznolikost

znotraj regije.

Močne gospodarske družbe v občini Novo mesto

Zanimivo je, da dosega dodatna vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah 5,5 odst. nad državnim povprečjem. Gospodarske dejavnosti so močno osredotočene v gospodarskih družbah občine Novo mesto, ki ustvarjajo preko tri četrtine vseh prihodkov regije, tu pa so tudi najuspešnejša podjetja.

Velika podjetja v JV Slovenije ustvarjajo še vedno preko 80 odstotkov prihodkov. Malo gospodarstvo je tako glede prihodkov kot po številu zaposlenih pod republiškim povprečjem: v regiji je le 4,6 odst. vseh slovenskih podjetij, ki zaposlujejo 6,26 odst. zaposlenih.

V študiji mrgoli podatkov, ki jo osvetljujejo z vseh mogočih smeri in vsebin. Zanimiv je na primer podatek, da se število in poslovanje srednje velikih podjetij v JV Slovenije ne razlikuje bistveno od državnega povprečja. **Število enot malega gospodarstva pa je v naši pokrajini manjše kot v večini ostalih slovenskih regijah.**

Pokrajina ima sorazmerno močno uveljavljen zdraviliški turizem, vse bolj pa se razvija tudi obrečni (Kolpa, Krka) in zimski (Rog Črmošnjice – Gače). Druge oblike turizma so med seboj slabo povezane, pod državnim povprečjem je tudi število turističnih zmogljivosti.

Na kaj je opozorila razprava?

Na zanimivem in s podatki kar preobloženim večerom so se k besedi priglasili številni gospodarstveniki in drugi javni delavci. Rdečo nit njihovih prispevkov povezujejo naslednje ugotovitve:

❖ Za uresničevanje številnih možnosti bomo pred-

vsem potrebovali dobre programe in uporabne projekte – obojih skoraj povsod primanjkuje.

❖ Denarja je dovolj na svetu, treba ga je le videti, poiskati in pripeljati v pokrajino.

❖ Novo mesto je edino regijsko središče nacionalnega pomena, ki pa še ne veže nase vseh delov pokrajine. Zrasti mora mreža lokalnih središč, ki bodo zadovoljevala lokalne potrebe in njihovo delovanje. Regija še nima simbolov, ki bi predstavljali vse njene prebivalce.

❖ Novo mesto je primerno zastopano v načrtu RRP, za nekatere skupne načrte v pokrajini pa vse občine ne kažejo dovolj sprejemljivih pritril za sodelovanje.

❖ Program je živ dokument, potrebuje pa nenehno povezovanje vseh njegovih členov. Gremo v informacijsko družbo, česar marsikje še ni čutiti.

❖ Krize, gospodarske na primer, nastajajo počasi, zato moramo imeti tudi rezervne načrte za poglobljene razvojne dodatne rešitve.

❖ Lokalizmi nastajajo takrat, ko nekdo nekaj deli iz tujega žepa in vsi pričakujejo od njega kar največ. Na nestrpnost občin je treba odgovoriti z nasvetom: naredite najprej sami največ, kar zmorete! Podpirati pa se moramo glede na majhnost Slovenije z razumevanjem za medsebojno sodelovanje.

❖ Novo mesto potrebuje dobro politično. Uresničiti moramo predlagane načrte v poglavju, ki govori o človeških virih – o ustanavljanju visokih strokovnih in višjih strokovnih šol s programi, ki bodo prilagojeni gospodarskim potrebam v pokrajini.

❖ Gorje deželi, ki ne zna izkoristiti znanja upokojencev!

❖ Program je treba nujno dopolniti z načrti o denarnih virih za uresničevanje nalog, ki so pred nami.

To ni nadomestna...

Nadaljevanje s 1. strani

mesto, katerega član je sam. Upravna enota Novo mesto je lokacijsko dovoljenje izdala 30. oktobra 2001. Marijan Lapajne mu ugovarja s številnimi protidokazi. Nekdanja kovinarska delavnica, katere zadnji lastnik je bilo podjetje Vavžik, je bilo preko podjetja ZARJA prodano, čeprav je odbor za okolje in prostor temu nasprotoval. Parcela št. 496 KO Kandija je prišla v nove roke in ne bo dočakala celotne rekonstrukcije Kandijske ceste.

Ni nadomestna, temveč nova gradnja

Stari objekt je dolg 25 metrov, novi 36 metrov, torej je daljši za 44 odst. Njegova zasnova je spremenjena; okolje ne omogoča izpeljave kolesarske steze, razširitve Kandijske ceste in sploh – **obravnani objekt ni nadomestna, temveč nova gradnja.** Objekt zadeva tudi obrežni pas Krke, ki mora biti prehodni in širok najmanj 10 metrov. V ta obrežni pas so dovoljeni posegi le s soglasjem upravljavca vodotoka in z dovoljenjem pristojne urbanistične službe, kar zdaj ni upoštevano. Ožji varovalni pas urbanistično – krajinskega spomenika, kar Krka s svojimi neposrednim zaledjem je, prepoveduje gradnjo novih objektov na njenem bregu. Tu so dovoljene le značilne čolnarne in dopolnilne gradnje v okviru gostinskega objekta na Loki. Ker pa »Brik« ni nadomestna gradnja, temveč nov objekt, njegova gradnja ni mogoča. Obvezni sta obojestranska ureditev in vzdrževanje pešpoti ob reki.

Tako se vrstijo utemeljeni odklonilni ugovori arhitekta M. Lapajne do načrtovane gradnje »Brik«.

40 let zvestobe Krki

Na nedavnem slavlju so se v tovarni zdravil Krka spomnili sodelavcev, ki so podjetju zvesti 10, 20, 30, 35 in 40 let. Letos praznuje 250 Krkašev, med njimi pa sta tudi predsednik uprave in glavni direktor Miloš Kovačič in prof. dr. Miha Japelj, dolgoletni predsednik Sklada Krkinih nagrad, ki sta v Krki že 40 let. Spoštovanemu in zaslužnemu članu Krke Mihi Japlju, ki je član upravnega odbora našega društva, iskreno čestitam za 40-letno zvestobo Krki tudi vsi člani DNM.

Položaj v zadevi »Brik« bi MO Novo mesto rešila tako, da bi z investorjem dosegla sporazum za odkup objekta, ki bi ga nato podrli in tako omogočila prebivalcem in mestu, da domačinom in tujcem omogoči prost pogled na starodavni Breg. Pristop k vodi, postavitve sodobne čolnarne, ureditev pešpoti in kolesarske steze bi taka rešitev, ki je zdaj še možna in potrebna, rešila eno izmed znamenitosti in posebnosti dolenske prestolnice.

Pobude v tej smeri so bile tudi namen uspele novinarske konference našega društva.

Društvo NM: »Gremo na volitve!«

Nadaljevanje s 1. strani

čnosti oblastnih struktur.

Ne moremo mimo vloge države. Njen aparat že po naravi teži k urejanju vseh zadev, prav liberalna zamisel državnega ustroja pa poudarja ločevanje med državo in družbo, med javnim in zasebnim. Ni treba posebej poudarjati, da je, na primer, v totalitarni državi bolj malo prostora za obstoj in organiziran razvoj interesov, ki se ne dopolnjujejo s cilji oblasti.

Pri nas se začnemo s pojmom civilne družbe srečevati v osemdesetih letih, ko postane sinonim za opozicijo vsesplošni prežetosti vseh ustanov in organizacij socializma, pozneje pa preko takoimenovanih novih družbenih gibanj razumemo civilno družbo kot neposredno opozicijo obstoječemu režimu.

Moderna država bolj ali manj razvija in vzdržuje korporativistične oblike reševanja zadev (socialno partnerstvo, prodor interesnih združenj, sektorsko sodelovanje, krajevne skupnosti, pristopi pri planiranju, sodelovanje nestranskih list v občinskih svetih...), tako, da pritegne v redno delovanje in občasne projekte civilne skupine in predstavnike nevladnih organizacij. Preseganje ločevanja med družbenim in političnim ob zagotovljeni samostojnosti vključenih subjektov lahko pomeni novo kakovost, ni pa vedno tako: država ostaja država, želi izrabiti možnost, izkoristiti intelektualni potencial in tako zmanjšati morebitne družbene napetosti (društvo za Nato!). Država je še vedno tista, ki vnaprej določa pravila igre.

Zaradi ozkega grla na izjemno obremenjeni Kandijski cesti, zlasti zoprnega ob deževju in snežni brozgi ter hudo nevarnega ob prometnih konicah, se je nekoč pametna občina odločila podreti Barbičevo hišo in Vavžikovo delavnico. Prva je padla, druga je zdaj, pod drugačno oblastjo – zlata jama! Karavana tuli, ... (Foto: Tone Gošnik)

Tudi tako, da kakšnega društva ne registrira ali pa tako, da denar da - ali pa ne!

Danes pod pojmom civilna družba razumemo predvsem nabor organizacij, društev in združenj, ki jih ni ustanovila država, ampak so (naj bi bile) proizvod interesov posameznikov in skupin. Gre za nevladne organizacije, kar pa še ne pomeni, da državi ni do njihovega delovanja. Za nekatere se najde celo mesto v proračunu, imajo privilegiran položaj v sistemu (lovska društva, ribiči, gasilci, krajevne skupnosti, Rdeči križ...), država pa preko njih izvaja določene dejavnosti.

Seveda se vedno in povsod postavlja vprašanje upravičenosti (legitimnosti) in zakonitosti (legalnosti). Civilna združenja so praviloma nosilci legitimnih interesov, ki pa niso vedno legalni, zlasti na začetku ne. Pa tudi drugače: Katoliška Cerkev, na primer, legalnim homoseksualnim združenjem odreka legitimnost. Tudi o nevidni civilni družbi lahko govorimo, kadar čutimo prikriti, skriti interese nekaterih obrobni skupin (Romi, mladinske subkulture, prostozidarji...). Posebno poglavje civilne družbe lahko predstavljajo kriminalne združbe (mamljaški karteli, mafije, »oboroženi civili«, Al Kaida...) kot nosilci posebnih interesov, ki so lahko zelo ozki ali pa celo vseobsegajoči.

Civilna družba na oblasti?

Če prilagodim misel Tomaža Mastnaka (Vzhodno od raja), je zamisel o civilni družbi na oblasti protisloven in nesmiseln pojem. »Štos« civilne družbe je samo v tem, kolikor se razlikuje od države in torej že po pravilu ne more priti (bi-

ti) na oblast(i). Prevzem oblasti je lahko le njeno zanihanje. Ker postavlja civilna družba svoje meje v odnosu do države, pomeni prevzem oblasti v bistvu neomejeno oblast in vir novega totalitarizma, kar je samo po sebi lahko v nekem smislu grožnja za varnost posameznika, ter za javni red in mir (»dogajanje naroda« in oblikovanje SAO Krajine...).

Smo za vpliv na oblast

Za Društvo Novo mesto verjetno ni bojzani, da bi s cestnimi barikadami prevzelo oblast. Je pa urejanje javnih zadev in kakovost življenja ljudi v mestu preveč resna stvar, da bi jo prepustili samo politikom. Zato bo društvo izkoristilo vsako možnost za vpliv na oblast, kot tudi možnost za odkrivanje in razvijanje vzvodov pritiska in osveščanja javnosti. Medijski prostor nudi neizčrpne možnosti, prav tako širitev socialne podstave, iz katere izhaja članstvo. V korporativističnih oblikah pa mora društvo ohraniti istovetnost in neodvisnost v skladu s svojim temeljnim poslanstvom. Predstavniki društva imajo v takih primerih na voljo vse možnosti, od imperativnega pooblastila do nenačelnega pragmatizma, ko je merilo resnice njena uporabna vrednost, pa čeprav za ceno očitka, da sodelujejo v nenačelnih združbah.

Namesto zaključka

Odločitev, da gremo na volitve, je bila pravzaprav dogovorjena že na upravnem odboru, po večkratni razpravi o tem, ali je primerno, da »sodelujemo pri

oblasti«, ali to ne hromi ali otopi ostrine odzivanja na dogajanja; tudi o samocenzuri obnašanja in svetniških nastopov je bilo govora. Prevladalo je stališče, da mora društvo vzporedno razvijati vzvode nadzora in druge načine vplivanja na odločitve, sicer pa spodbujati in pomagati pri razvoju vzporednih civilnih oblik (društva, združenja, se povezovati z njimi in stvarnih akcijah in podobno...).

Prav zadnja dogajanja okoli samovoljnega tolmačenja in uporabe prostorskih dokumentov pri poseganju na brežine Krke in nenačelni urbanistični prijemi kažejo, da mora društvo okrepiti in razširiti orožarno možnih dejavnosti, med katerimi neposreden vpliv na vzvode oblasti (tudi v občinskem svetu) nikakor ni na zadnjem mestu.

MATJAZ VERBIČ

Izlet na Gorjance

Novomeški rojaki, ki so si ustvarili domove v Ljubljani, vsaj enkrat na leto priredijo izlet v svoje nekdanje gnezdo. Tokrat so se s svojim predsednikom Bogdanom Osolnikom odpravili h Gospodični na Gorjancih, se sprehodili do Miklavža, najpogumnejši pa so se povzpeli celo na Trdinov vrh. Veliko ljubljanskih Novomeščanov, ki z zanimanjem spremljajo razvoj starega kraja, je tudi članov Društva Novo mesto. Obiskala in navedena sta jih predsednik našega društva Tone Škerlj in podžupan mestne občine Adolf Zupan ter jih seznanila z najnovejšimi dogajanja v društvu in občini.

MIM

Kako čutijo s svojim gnezdom pravi Novomeščani, naj gre za slikoviti Breg ali pa za temnozeleno »ljubico zvesto« pod njim, prišlekom ne bo nikoli čisto jasno. No, politični nomenklaturi in njenim podrepanikom je duša malo mar, glavno je cekin... (Foto: Tone Gošnik)

Krka, kaj si zagrešila, da tako ravnajo s teboj?

Taka misel se utrne vsakemu mislečemu Novomeščanu, ki spremlja dogajanja v našem mestu, prebere obvestila o neurejenosti brežin reke Krke v mestu, okoli njega ali kjerkoli, prebira pa tudi naše glasilo od 3. številke 1. letnika iz septembra 2001 naprej. Da ne bom ponavljal :

Ponovno preberite iz prejšnjih številčk našega glasila prispevke z naslovi »Vrnite brežine Novomeščanom!«, »Mesto v objemu Krkinih voda«, »Zagotoviti javen dostop do brežine« in »Dvoličnost«. Osvežite si spomin s članki v Dolenjskem listu in Delu, ki sta jih oba časnika objavila po naši novinarski konferenci z dne 10. 6. 2002. Po pregledu vsega tega materiala mora biti vsakemu jasno, da je odnos mesta, njegovih meščanov, predvsem pa v mestu lociranih oblastnih organov do naše lepote Krke vse prej kot primeren. Če bi temu odnosu rekli, da je »mačehovski« bi bile lahko vse mačehe prizadete na svoji časti.

V navedenih člankih so avtorji vsebinsko poudarjali nevzdržnost posegov na brežine reke Krke, na veliko škodo, ki se s tem dela izgledu mesta in kvaliteti življenja v njem, sam pa želim opozoriti še na to, da je ravnanje oblasti v teh konkretnih primerih v nasprotju z veljavnimi zakonitimi predpisi.

Zakon o vodah v svojem 2. členu dobesedno določa : »voda, vodotoki ... ter vodna in priobalna zemljišča so dobrine splošnega pomena pod posebnim družbenim varstvom...« in »naravni vodotoki ... so dobrine v splošni rabi in druž-

beni lastnina ...« Pojem priobalnega in pribrežnega zemljišča opredeljuje Stokovno navodilo za določanje meje priobalnih zemljišč, erozijskih območij in morske obale, ki v svojem 2. členu določa : »meje pribrežnih zemljišč se določajo pri vodotokih ... od višine srednje letne vode v širino, ki je potrebna za vzdrževanje vendar najmanj 10 m.« Kljub takim zakonitim predpisom je uprava Mestne občine Novo mesto izdelala lokacijsko dokumentacijo za izgradnjo zasebnega, poslovnega objekta med Kandijsko cesto in reko Krko v ožini nasproti znamenitega novomeškega Brega, na katerega je najlepši pogled prav s te Kandijske ceste. Bajе naj bi Upravna enota v Novem mestu tudi že izdala lokacijsko dovoljenje za tako zasebno gradnjo na tem zemljišču, ki je po zakonu dobrina v splošni rabi in jo je dovoljeno rabiti ali izkoriščati le na način, ki ga določa že omenjeni zakon in na njegovi podlagi izdani predpisi! Razumljivo je, da se Društvo Novo mesto proti takemu odločanju, ki je usodno za dragocen mestni prostor, odločno bori.

V zvezi s tem pa moram seveda dati prav g. Adolfu Zupanu, podžupanu Mestne občine Novo mesto, ki je v svoji reakciji na že omenjeni članek pod naslovom »Dvoličnost« izrecno zapisal : »da sta oporni zid ob objektu v Ragov log 3 in pokriti objekt ob hiši na tem naslovu zgrajena z vsemi potrebnimi dovoljenji.« Društvo Novo mesto je poskusilo to zadevo preveriti na Upravni enoti v Novem mestu, kamor je naslovilo obrazilo pismo 4. 2. 2002

v katerem je zaprosilo g. načelnika, da nam sporoči ali so točne in resnične informacije, s katerimi je društvo že razpolagalo, da naj bi nam-

reč upravna enota to gradnjo ob reki Krki dovolila. Prejeli smo odgovor z dne 20. 2. 2002, ki trditve g. Zupana ne zanika, se pa

dobesedno glasi:

»Upravna enota Novo mesto, Oddelek za okolje in prostor vodi upravne po-

Nadaljevanje na 5. str.

ODPRTO PISMO ŽUPANU DR. STARCU

Proti prilastitvi javnega dobra

Naše društvo se je s pismom, katerega vsebino tu ponavljamo, 20. maja 2002 obrnilo na župana Mestne občine Novo mesto dr. Antona Starca in ga prosilo, da naj se zavzame proti samozvani prilastitvi prostora, ki je v javnem interesu mesta in njegovih prebivalcev.

V društvu Novo mesto presojamo (investicijsko) dogajanje v mestu tudi po tem, kako novi objekti oziroma novi posegi in ureditve vplivajo na utrip življenja v mestu. Pozorni smo na dogajanja v širšem mestnem jedru, kamor prav gotovo sodi tudi območje ob Kandijski cesti, v zadnjem času še zlasti do investicijskih pobud za gradnjo tako imenovanega nadomestnega objekta na utesnjeni lokaciji nekdanje kovinarske delavnice, nazadnje delavnice Vavžik v Kandiji. Ing. Marijan Lapajne, član našega društva in član Odbora za okolje in prostor pri MO Novo mesto, nas seznanja s svojimi prizadevanji za premišljen razvoj območja ob Kandijski cesti in s svojimi stališči, ki jih izraža na Odboru ter s pismi, s katerimi opozarja na dogajanje in jih naslavlja tudi na Vas.

Ugotavljamo, da argumentirana strokovna stališča in predlogi za programsko primernejše in mestu prijaznejše rešitve na tej lokaciji niso zalegla, prav tako ne sprejete opredelitve Odbora za okolje in prostor (npr.: o zadržanju prodaje parcele 496 k.o. Kandija). Investicijske pobude na navedeni lokaciji so šle že tako daleč, da je investitor pridobil lokacijsko dovoljenje za tako imenovano nadomestno gradnjo objekta. Med tem ko ing. Lapajne argumentirano opozarja na nepravilnosti v postopkih in predvsem na zgrešenost gradnje takega objekta na tej lokaciji, strokovne službe Mestne občine neprepičljivo pojasnjujejo predpise in svoje ravnanje. Strokovnih argumentov očitno nihče ne jemlje resno, pravno formalna pot upravnega odločanja pa teče svojo pot.

V društvu Novo mesto smo prepričani, da do gradnje objekta na tej lokaciji ne bi

smelo priti, še več, obstoječi objekt bi bilo potrebno podreti in zemljišče nameniti v javno dobro mestu in na tej lokaciji (redko možnem neposrednem dostopu k reki v centru mesta) uresničiti rešitve, ki jih je v svoji obsežni urbanistični študiji območja Kandije podal ing. Lapajne (pristop k vodi, čolnarna, odpiranju pogledov na Breg in Kapitelj, ureditev peš in kolesarskega prometa ipd.). V dani situaciji (izdano lokacijsko, če ne tudi že gradbeno dovoljenje) vidimo rešitev le v trezni presoji in modri odločitvi na ravni vodstva Mestne občine: z investitorjem je potrebno doseči sporazumno rešitev za odkup objekta. Samo takrat, ko se mestu nudi možnost, da uredi kaj v javno korist, to lahko stori in, po našem mnenju, v obravnavanem primeru to mora in še more storiti.

Na tej, za mesto tako dragoceni lokaciji, ni utemeljeno reševati lokacijskih potreb po gradnji poslovno stanovanjskega objekta, ki se ga lahko doseže (z vidika mestnih koristi) kjerkoli drugje v (pri)mestnem prostoru. Pogrešamo prav to kvalitativno presojo, ki jo mora zagotavljati višji nivo odločanja v občini, kot je nivo upravnega odločanja. Že povojne oblasti niso dovolile obnove med vojno porušene Vovkove pekarne (na lokaciji sedanjega črpališča) zaradi interesov urejanja prometa. Ob obnovi Kandijske ceste pred dvajsetimi leti so zmogli odkupiti Barbičevo hišo in vsaj delno izboljšati prometne zagate skozi Kandijo. Ko je bilo pričakovati, da bo občina svojo lastno dotrajano delavnico podrla, jo je Zarja d.d., ki je pretežno v občinski lasti, prodala; prevladala je korist, ne modrost.

Zato se s tem pismom obračamo na Vas, gospod župan, v upanju in pričakovanju, da boste v danem primeru storili vse, kar je v Vaši moči, da mesto ne bo napravilo enkratne prilike za uresničitev rešitev, ki bodo mestu v skupno dobro in ponos.

Predsednik
ANTON ŠKERLJ

Dolenjska ali »jugovzhodna Slovenija«?

Razmisleki o regionalizaciji Slovenije imajo smisel le v primeru, če upoštevamo dejanske že ustaljene regije. Vse ostalo bi povzročilo enake procese, kot jih opažamo pri občinah, kjer so bile zgodovinske in lokalne posebnosti premalo upoštevane.

Jugovzhodna Slovenija je

umeten pojem. Izhaja na eni strani iz ambicij posameznikov, ki si v prizadevanjih po originalnih regionalizacijah »izmišljujejo« vedno nove regije. Pri tem izhajajo iz trenutnih političnih razmer ali pa hočejo cel sistem prilagoditi oznakam, kot je severovzhodna Slovenija. Slednji izraz je nastal

tudi zato, da bi pomagal odpraviti stara kranjsko-štajerska nasprotja oziroma spomin na nekdanjo fevdalno delitev slovenskega etničnega ozemlja, ki je bila ena največjih ovir združeni Sloveniji. Pojem Dolenjska ni nikoli imel takšne protivse-slovenske konotacije.

Pojem Dolenjska je zelo star in sega vsaj v 15. stoletje. Obstaja tudi hipoteza, da bi lahko nastal že ob naselitvi Slovanov na to področje. Ne glede na to, poimenovanje nima korenin v upravnih, ampak v naravni legi. V nekdanji Kranjski je v nasprotju z Gorenjsko, ki je bila zgoraj in gorata, Notranjske, ki je bila notranji del, označevalo doleno lego v deželi. Vsekakor je ime **izrazito slovensko in skozi stoletja udomačeno v ljudski rabi in strokovni terminologiji.**

Obseg Dolenjske kot regije je bil v preteklosti različen. Skupno je bilo le to, da je bilo njeno naravno in upravno središče vselej Novo mesto. V sodobni slovenski zavesti se zamejevanje Dolenjske naslanja predvsem na upravno razdelitev Marije Terezije, ki je koncem prve polovice 18. stoletja ustanovila okrožje, imenovano v nemškem jeziku Unterkraim ali Neustädter Kreis. Slednji naziv se v slovenskem jeziku ni nikoli prijel. Za ljudi je bila to zgolj Dolenjska. Vanjo sta sodila tudi Bela krajina in Kočevska. Slednja povezava zaradi

slabih prometnih povezav in posebnega položaja kočevske vojvodine ni nikoli v polnosti zaživela.

Posebno vprašanje je Bela krajina. Tudi tega pojma ne kaže izgubiti iz zavesti in ga avtomatično vključevati v Dolenjsko, saj so nas Belokranjci vedno šteli za Kranjce oziroma nekaj ne »njihovega«. Če bi regija Dolenjska vključevala tudi Belo krajino, bi to lahko sprožilo tudi vprašanje ustreznega poimenovanja regije (Dolenjska in Bela krajina).

V letih po drugi svetovni vojni so od Dolenjske »odcepili« Kostanjevico s širšim zaledjem in jo pripojili k Posavju. To je bila posledica poskusa novih regionalizacij, ki ga je politika podpirala s favoriziranjem novih upravnih središč, v tem primeru Krškega in zlasti Brežic. Krško so združili s štajerskim Vidmom onstran Save, toda takratno poimenovanje naselja kot Videm – Krško se je v zadnjih desetletjih popolnoma izgubilo. Sevnica ni bila nikoli dolenska, saj je bila vedno in je še danes na štajerski strani Save! Tudi dolenska pripadnost Radeč s širšim

zaledjem je že vprašljiva. Enako velja za Višnjo Goro z okolico, ki je v zgodovini upravno resda sodilo v dolenski del Kranjske, a je gravitirala proti Ljubljani.

Glede na še nejasne kriterije za regionalizacijo Slovenije in na dediščino, ki smo jo priposestvovali v zadnjih desetletjih, je vprašanje meja Dolenjske stvar upravnih znanosti in potreb prebivalstva. Te morajo biti najvišji kriterij, kjer je le njihovo upoštevanje garant koristnosti in trajnosti sistema. Vsekakor pa to ne more veljati za poimenovanje. To je lahko in mora biti zgolj Dolenjska. Vse drugo je zanikanje zgodovinskega spomina, slovenske in regionalne prepoznavnosti. Tudi danes tako popularna Združena Evropa ne potrebuje ljudi brez identitete, brez samozavesti, ampak ljudi, ki vedo, kaj so bili, kaj so in kaj hočejo ostati. Ali bomo do naše preteklosti, identitete in stoletja starih poimenovanj tako ravnodušni tudi, ko bo Združena Evropa v kakšni od bodočih regionalizacij »nekdanjo« Slovenijo »preimenovala« v jugovzhodno regijo?

Doc. dr. STANE GRANDA
Doc. dr. ALEŠ GABRIČ

Krka, kaj si zagrešila...

Nadaljevanje s 4. strani

stopke v zvezi s posegi v prostor na vlogo stranke, vloge pa morajo vsebovati tudi vse dokumente, ki so predpisani v posameznih predpisih.

V postopke pred izdajo odločb so pritegnjene tudi ostale stranke (stranski udeleženci) in organi ter organizacije, ki so pristojni za posamezni primer izdajati soglasja in predpisati pogoje za posamezne posege v prostor, če je tako določeno z zakonom ali drugim predpisom.

V smislu določil Zakona o upravnem postopku ima pravico se udeleževati postopka vsak, ki izkaže pravni interes in sicer za varstvo svojih pravnih koristi, upravni organ pa mora po uradni dolžnosti skrbeti za to, da so v postopku udeleženi vsi, na katere pravice ali pravne koristi bi lahko vplivala odločba ter da stranke ne uveljavljajo svojih pravic v škodo drugih in ne v nasprotju z javno koristjo, kar pa opredeljujejo posamezni materialni zakoni in drugi predpisi.

Na podlagi ugotovljenega stanja upravni organ o zahtevi stranke izda odločitev, o kateri so seznanjeni tako stranski udeleženci in soglasodajalci kot tudi inšpekcijske službe, pristojne za nadzor nad izvajanjem predpisov s področja posegov v prostor.

Po prejemu takega odgovora, ki vsebinskega ni povedal nič, smo bili v upravnem odboru društva prepričani, da je g. Adolf Zupan sporočil čisto resnico, da mu je namreč Upravna enota Novo mesto (ker drugega pristojnega organa za kaj takega dovoljevati ni), dovolila navedene posege neposredno ob obrežju reke Krke. Če bi g. Zupan ob svoji reakciji na članek »Dvoličnost« zahteval opravičilo, bi mu ga po teh ugotovitvah vsekakor morali posredovati. Drugo pa je seveda vprašanje kako se bo Novomeščanom (in ne Društvu Novo mesto) opravičila Upravna enota Novo mesto za izdajanje takih lokacijskih dovoljenj neposredno ob toku reke Krke.

Anton Škerlj

Kot zakleta kraljična sameva cerkvena sv. Roka na robu mesta – zaraščata jo gozd in čas (Foto: Tone Gošnik)

Cerkvico sv. Roka so porušili Nemci

V zadnjem IZZIVU smo objavili pismo našega člana Zdenka Hlavatyja, ki je obvestil pristojni sekretariat na Mestni občini Novo mesto, da predstavljajo ostanki cerkve Sv. Roka v Regrči vasi resno nevarnost, saj se lahko še zrušijo, kar bi povzročilo morebitne hude posledice.

Na željo nekaterih bralcev objavljamo danes še nekaj podatkov o usodi verskega objekta, ki je pred zadnjo vojno na Rokovo nedeljo zbiral množice romarjev iz dolenskih in belokranjskih krajev. Cerkvica je ena izmed žrtev druge svetovne vojne. O tem je Tone Jakše v Dolenjskem listu 3. oktobra 1996 objavil svoj pogovor z Viktorjem Mežnarčičem, upokoječcem iz nekdanje kmečke Regrče vasi, ki je zdaj eno izmed spalnih naselij Novega mesta.

»Na Marofu nad Novim

mestom smo spomladi 1944 morali kopati strelske jarke pod komando nemške posadke. Od cerkve nad Regrčjo vasjo, katere zvonik je bil poškodovan že od prejšnjih obstreljevanj, se je proti nam nekajkrat usula toča krogel. Nemški vojaki, ki so bili nedaleč od nas, so proti sv. Roku naravnali top in izstrelili več salv. Nekaj granat je zgrešilo cilj in eksplodiralo na podgorjanskih njivah. Nikoli nisem zvedel, če je bil pri tem kdo ubit ali ranjen...

Potem se je od sv. Roka pokadilo in v strehi je zazijala luknja. Tedaj smo vedeli, da je cerkev smrtno zadata. Okolica še ni bila tako zaraščena kot je zdaj in stavbo smo dobro videli. Nihče več je po tistem ni zažigal, niti rušil.

Domačini so po vojni porabili nekaj lesa s cerkvene- ga ostrešja ter kamnov s po-

rušenega zidu za obnovo domačij. Tako je cerkev začela počasi propadati.

Tako Viktor Mežnarčič. Tudi Milka, njegova žena, se spominja, da so domačini kmalu po vojni želeli cerkvico obnoviti. Regrča vas je trdno stala na prepihu vojne in je veliko pomagala v boju proti okupatorjem. Pisali so tudi sorodnikom v Ameriko in želeli, da bi z njihovo pomočjo daleč naokoli znano cerkvico obnovili. Žal je bilo v tistih trdih povojnih letih povsod toliko obnovitvenih in drugih nujnih del, ko je bilo treba najprej zaceliti boleče vojne rane. Želja po obnovi cerkvice je počasi splahnela, čas pa je tekal naprej.

Zvonik nekdanje cerkvice sv. Roka, ki še vedno razločno kaže vojne rane, je danes takle, kot ga kaže fotografija iz letošnjega marca.

TONE GOŠNIK

Novomeška gradiča Mostek (levo) in Kamen (desno) v svojem zelenilu sta pomembna kulturnozgodovinska spomenika našega mesta (Foto: Mitja Simič)

Gradič - starejši kot Novo mesto

Vrnimo območje gradičev Kamen in Mostek v življenje mesta

Malo je stavb v Novem mestu in njegovi bližnji okolici, ki se lahko pohvalijo, da imajo daljšo zgodovino kot mesto samo. Ena takih je danes skoraj pozabljeni gradič Kamen v Kandiji (znan tudi kot Steinhof ali Šukljetov grad), ki se prvič omenja že leta 1351. Drugi gradič, ki stoji le lučaj stran, je Mostek (znan tudi kot Neuohof) in je bistveno mlajšega nastanka (2. pol. 17. stol.). Tako Kamen kot Mostek sta dobila svojo sedanjo zunanjo podobo sredi 18. stoletja.

Gradiča sta pomembna tudi v kulturnozgodovins-

skem pomenu. Med lastniki Kamna je kar nekaj pomembnih osebnosti: pisec in zdravnik J.B. Ganser (od 1662); pravnik, politik in zgodovinar F.A. Pelzhofer (ok. 1700); pravnik in narodnjak dr. Jožef Rozina (ok. 1900) ter politik in zgodovinar dr. Fran Šuklje, ki je tu umrl leta 1935.

Mostek je znan po tem, da je tu zadnjih 14 let preživela velika Prešernova ljubezen Primicova Julija (por. pl. Scheuchenstuel), ki je tu umrla leta 1864. Leta 1893 je gradič kupil samostan usmiljenih bratov iz Gradca. Na njegovi zadnji strani so prizidali objekt, bistveno večji od osnovne stavbe ter v njem uredili prvo bolnišnico na Dolenjskem, ki so jo odprli leta 1894.

Ko omenjamo gradiča pa nikakor ne moremo mimo njunih parkovno urejenih vrtov, kakršnih ne prej ne kasneje na območju sedanjega Novega mesta žal več ne zasledimo. Na franciscejskem katastru iz leta 1825 so izrisane zgledno urejene vrtno površine, ki se raztezajo ob Krki vse od sedanje (ponesrečene) lokacije lekarne do izliva Težke vode ter proti jugu do sedanje »nove bolnišnice«.

Danes je to območje vključeno v t.i. zdravstveni kompleks. Gradiča sta dobesedno priključena k stavbam Splošne bolnišnice Novo mesto, med njima pa poteka Kandijska cesta, ki je prometno preobremenjena in, kar je še huje, brez prave možnosti razbremenitve.

Z novim ureditvenim na-

črtom, ki se trenutno pripravlja, ne bi smeli zamuditi priložnosti, da tako kakovosten prostor vključimo v življenje mesta, zato bi pri vsakršnem poseganju v ta prostor morali izhajati iz naslednjih temeljnih predpostavk:

❖ območje gradov Kamen in Mostek (v povezavi s Kandijo) je zgodovinsko po-

memben del mesta,

❖ brežine Krke in Težke vode so (ali morajo ponovno postati) vitalni življenjski prostor meščanov.

Iz teh izhodišč lahko izpeljemo nekatere konkretne naloge, kot so npr:

❖ oživitve brežin Krke in Težke vode kot dela mestnih zelenih površin,

❖ obnova parkovnih površin v povezavi z ustrežnejšo namembnostjo gradičev,

❖ primernejša ureditev platoja parkirišč pod gradom Kamen in prostor ob Težki vodi,

❖ zmanjšanje prometa itd. Pravo prenovo gradičev ki sta se dandanes praktično izgubila iz zavesti mesta, ter njima pripadajočega prostora pa bi dosegli, če bi jima namenili novo javno vsebino, ki bi upoštevala njuno bogato kulturno izročilo. Lepo bi bilo, če bi v bodočnosti lahko ta prostor opisali približno tako, kot je v 18. stoletju zapisal znani dolenjski topograf Breckerfeld:

Mostek je podeželski gradič, pozidan sredi prelepega vrta... Lastniku nudi veliko užitkov podeželskega življenja, pa tudi veliko udobnosti. Prav primerno bivališče nudi tistim, ki so potrebni telesnega in duševnega miru... K posebnosti kraja sodi nedvomno posebno lep razgled.... Na levi strani se vije proti mestu Krka in v bližini gradiča se izliva vanjo Težka voda, ki žene številne mline...

MITJA SIMIČ

Goga bi oživila mesto

Dragana Stankovič je v DNEVNIKU 15. marca objavila zanimiv članek o delu Društva novomeških študentov (DNŠ) in njihove načrte za staro mestno jedro. Zapis poudarja resna prizadevanja DNŠ, ki je konec leta 1998 ustanovilo založbo ter skrbi tudi za njen denarni pritok. DNŠ je ustanovilo študentski servis, ki je glavni vir dohodkov njegovih udeleževan, razen njega pa še dva kulturna zavoda. Prvi je založba Goga, drugi pa prireditveno usmerjeni LokalPatriot. Ves denar iz dobička študentskega servisa vlagajo v oba zavoda.

Goga je založba in knjigarna, a hkrati mnogo več kot to. Novomeščanom ponuja kakovostno knjižno proizvodnjo in predstavlja znane, manj znane in novomeške avtorje, izdaja pa tudi mladinski časopis Park. Glavni in odgovorni urednik založbe Damijan Šinigoj je izjavil, da vse, kar zaslužijo s knjigami, vložijo sproti v knjige. Na leto znaša to okrog 13 milijonov tolarjev. Uveljavljajo tudi glasbeno zbirko Goga. Letos naj bi Goga izdala 7 leposlovnih knjig, dve zgoščenki in dve deli v zbirki AnaGoga.

DNŠ in Goga skrbita tudi za prireditve, ki pestrijo življenje v Novem mestu. Lani so v atriju kavarne in drugod pripravili okrog 40 literarnih, filmskih in glasbenih večerov ter pogovorov ob okroglih mizah. Uspela je tudi poskusna prireditev Gogini poletni vrtovi. Prizadevni mladi kulturni delavci društva in založbe pričakujejo za svoje načrte tudi malo večjo denarno pomoč občine, saj delujejo v splošno korist in potrebno kulturno razgibanost na Dolenjskem.

Novomeški mafijski molk?

V nestranskem Društvu Novo mesto, ki ima že drugi mandat predstavnike v novomeškem občinskem svetu, pa so novomeško oblast še malo bolj javno, namreč na novinarski konferenci, primerjali z mafijo. Mafijski naj bi bil molk kot edini odgovor na očitno neprijetna vprašanja, ki jih je odgovornim zastavilo Društvo ali njegovi posamezni člani v zvezi s predvideno gradnjo novega poslovno-stanovanjskega objekta v Kandiji na bregu Krke in deloma celo na konzolah nad samo reko, saj tam ni veliko prostora. Kdo stoji za podjetjem Brik iz Kopra, ki se je dokopalo do lokacijske odločbe za gradnjo, in kakšne zveze ima v Novem mestu, da je nenavadno hitro prišlo celo do spomeniškega so-glasja, ni znano, vsa zadeva pa zares smrdi in aktualni oblasti na volitvah zagotovo ne bo prinesla točk. Kar nekaj znanih slovenskih arhitektov, zgodovinarjev, u-metnostnih zgodovinarjev in za povrh še pravnikov namreč pravi, da gre za nov škandalozni poseg v novo-meško prostorsko vrednoto zaradi interesov kapitala in za kršenje sprejetih predpisov.

Zdenka Lindič Dragaš
DELO - 20. junija 2002

Nagradna uganka

Spričo ponovnega molka Mestne občine Novo mesto, ki ne odgovarja na razne pobude in vprašanja našega društva v zadevah, ki so v interesu nalog civilne družbe, razpisujemo nagradno uganko:

kdo izmed uradnikov MO Novo mesto si najbolj želi, da bi Društvo Novo mesto čimprej izginito s sveta, saj bi le tako nehalo nadlegovati pristojne občinske činitelje s tečnimi vprašanji in »sintarjenjem«?

Odgovor pošljite uredništvu IZZIVA. Nagradi: 1. 5000 SIT v gotovini, 2. star suknič, primeren za škropljenje vinogradov (že rabljen).

Naslov prejemnika

izziv